

Recenze



Stanislav Rádla:
Příběhy spojené s objevy
nových léčiv –
volné pokračování

Vydalo VŠCHT Praha 2025, počet stran 356, cena tištěné knihy 420 Kč. ISBN 978-80-7592-270-0

Psal se rok 2023, svět se pomalu vzpamatovával z covidové pandemie a na pultech knihkupectví se jako důkaz snahy využít toto náročné období k tvůrčí činnosti objevila kniha docenta Stanislava Rádla s názvem Příběhy spojené s objevy nových léčiv. Kladná recenze (cit.¹⁾) na sebe nenechala dlouho čekat a její pravdivost potvrdil enormní zájem čtenářů.

Rok se s rokem sešel a vydavatelství VŠCHT Praha představilo pokračování tohoto úspěšného titulu, tentokrát pod všehpřijímajícím názvem Příběhy spojené s objevy nových léčiv – volné pokračování.

Pokud vás zaujal první díl, druhý vás rozhodně nezklame. Autor zachoval obdobný formát jako v první knize a předkládá čtenářům novou mozaiku příběhů, ve kterých velice umně balancuje na hraně mezi vědeckou precizností a poutavým vyprávěním. Čtenáře bez hlubších znalostí chemie provází krůček po krůčku celým příběhem a zájemcům o detailnější pochopení problematiky poskytuje dostatek indicií k dalšímu studiu a rozšiřování obzorů. Celá kniha je opět vizuálně velmi zdařilá a samotný text je doplněn řadou chemických vzorců a fotografií.

Stejně jako v prvním díle, i zde dominují příběhy o malých molekulách. Dozvídáme se například řadu informací o vývoji barbiturátů či diuretik, máme možnost se začíst do kapitol pojednávajících o léčbě migrény či

hypertenze. Stranou však tentokrát nezůstaly ani molekuly počítané do biologické léčby. Autor některé části textu věnuje například vysvětlení významu protilátek v léčbě Alzheimerovy choroby či roztroušené sklerózy, přibližuje čtenáři historii insulínu, zmiňuje zneužívání erythropoetinu v dopingu a zamýšlí se nad přínosem hojně diskutovaných konjugátů protilátek a malých molekul. Nechybí ani kapitola osvětlující principy fágové terapie a jejího potenciálu v době, kdy svět čelí krizi způsobené rezistencí k antibiotikům.

Autor se i tentokrát snaží ukázat vývoj léčiv ze všech stran a v různých souvislostech. Nebojí se uvádět ani příklady výzkumů, které ke zdárnému konci nedospěly a u kterých se zamýšlený lék na trh nedostal. Zároveň nezapomíná připomenout i úspěchy české vědy a zařazuje kapitoly věnované osobnostem jako Martina Benešová-Schäfer nebo Pavel Majer. Vážná témata střídají zajímavosti, které celou knihu vhodně odlehčují a dávají čtenáři pocit, že drží v ruce beletrii a ne čistě odbornou publikaci. Díky těmto vsuvkám se dozvídáme historicky sice neověřenou, ale o to zábavnější historku o vzniku názvu „barbituráty“ nebo účel ve středověku využívaného uroškopického kola.

Sám Stanislav Rádla v předmluvě zmiňuje, že kniha málem nevznikla kvůli technické chybě jeho elektronického pomocníka. Myslím, že po přečtení knihy se všichni shodneme na tom, že je štěstí, že se počítač umoudřil, a my jsme díky tomu dostali do rukou titul, který si rozhodně zaslouží místo v naší knihovně.

Eva Benešová

LITERATURA

1. Doležal M.: Chem. Listy 117, 445 (2023).



Užití tohoto díla se řídí mezinárodní licencí Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode.cs>), která umožňuje neomezené využití, distribuci a kopírování díla pomocí jakéhokoliv média, za podmínky řádného uvedení názvu díla, autorů, zdroje a licence.